

Program integracji cudzoziemców w województwie małopolskim *Małopolska otwarta*

Anna Mlost

Dyrektor Departamentu Rozwoju Regionu
Urzędu Marszałkowskiego Województwa Małopolskiego
Kraków, 15 listopada 2023

Praca nad diagnozą i programem.

Proces

Po pierwsze: współpraca

Kluczowe zasady w pracach nad diagnozą i programem:
współpraca i partnerstwo.

Uwzględnienie perspektywy zarówno imigrantów, jak i instytucji i organizacji, które na co dzień zajmują się tematyką migracji i integracji:

- ✓ **środowiska imigranckie,**
- ✓ **społeczeństwo obywatelskie,**
- ✓ **administracja rządowa i samorządowa,**
- ✓ **pracodawcy,**
- ✓ **instytucje oświatowe,**
- ✓ **instytucje kultury,**
- ✓ **środowiska naukowo-badawcze.**

Interdyscyplinarny zespół do prac nad dokumentem powołany przez Zarząd Województwa Małopolskiego (UMWM, WUP, ROPS, MUW).

Po drugie: wsparcie eksperckie

Integracja to proces odnoszący się do wielu sfer życia:

- ✓ społecznej,
- ✓ ekonomicznej,
- ✓ kulturowej i tożsamościowej,
- ✓ obywatelskiej i politycznej.

Opieka merytoryczna nad całością – dr hab. Konrad Pędziwiatr, prof. UEK

Wsparcie w poszczególnych obszarach tematycznych:

- ✓ rynek pracy,
- ✓ edukacja,
- ✓ promocja i ochrona zdrowia,
- ✓ mieszkalnictwo, pomoc społeczna i inne świadczenia publiczne,
- ✓ relacje społeczne.

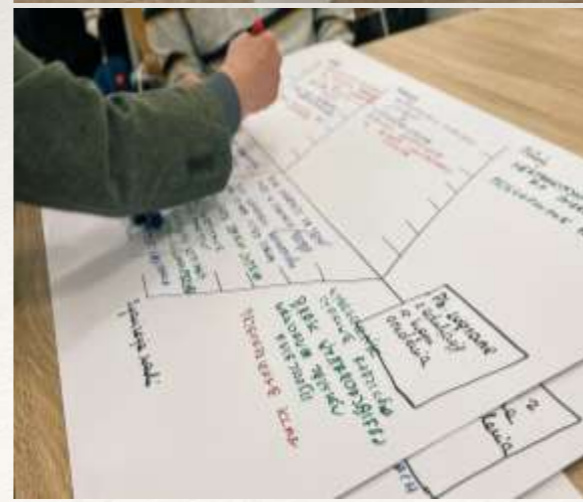
Po trzeciej: formuła pracy

Kwiecień 2023: **5 warsztatów diagnostycznych**

Cel: **zdiagnozowanie kluczowych problemów i wyzwań** dotyczących sytuacji imigrantów w Małopolsce w obszarach:

- 1) rynku pracy,
- 2) edukacji,
- 3) promocji i ochrony zdrowia,
- 4) mieszkalnictwa, pomocy społecznej i innych świadczeń publicznych,
- 5) relacji społecznych.

Łącznie **139 uczestników**.

Po trzeciej: formuła pracy

Maj 2023: **2 warsztaty strategiczne**

Cel: **wyznaczenie**, w oparciu o zidentyfikowane w procesie diagnozy kluczowe problemy i wyzwania:

- ✓ **celów i kierunków działania;**
- ✓ **rekomendacji konkretnych rozwiązań wzmacniających integrację imigrantów w Małopolsce.**

Łącznie **73 uczestników.**

Po czwarte: badania jakościowe

Cel: lepsze rozpoznanie sytuacji imigrantów w różnych częściach województwa małopolskiego

- marzec 2023 – przeprowadzone przez MORR **badanie ankietowe małopolskich szkół i placówek oświatowych** dotyczące potrzeb i wyzwań w kontekście edukacji cudzoziemców (udział wzięło 58% szkół i placówek oświatowych w regionie, tj. 1725 na 2965 ogółem)
- maj/czerwiec 2023 – 17. edycja realizowanego cyklicznie przez MORR **badania opinii mieszkańców województwa małopolskiego** dotyczyła postaw Małopolan wobec imigrantów pochodzących z różnych kręgów kulturowych
- sierpień 2023 – **ekspertyza dotycząca sytuacji imigrantów ekonomicznych i przymusowych w wybranych gminach Małopolski** (Nowym Sączu, Tarnowie, Oświęcimiu i Olkuszu) zrealizowane przez Centrum Zaawansowanych Badań Ludnościowych i Religijnych przy UEK (m.in. 49 wywiadów, w tym z 28 migrantami)

www.malopolska.pl/malopolska-otwarta/badania-i-ekspertyzy

Program *Małopolska otwarta*.

Konstrukcja dokumentu

Formuła dokumentu

Kierunkowy, ramowy charakter dokumentu – pierwsza próba systemowego, całościowego podejścia do polityki integracyjnej w skali regionu.

Rekomendacje jako inspiracja i podpowiedź możliwych rozwiązań.

Rekomendowani realizatorzy – podmioty (typy podmiotów) w naszej opinii najbardziej przygotowane do bycia liderami poszczególnych działań.

Rekomendowani uczestnicy – potencjalni kluczowi partnerzy w procesie ich wdrażania.

Otwarty charakter katalogów rekomendowanych działań i rekomendowanych realizatorów/uczestników.

Cel główny i obszary tematyczne

3. Zagospodarowany POTENCJAŁ

2. Wyższe
KOMPETENCJE
językowe
i międzykulturowe

4. **WSPARCIE**
ułatwiające integrację

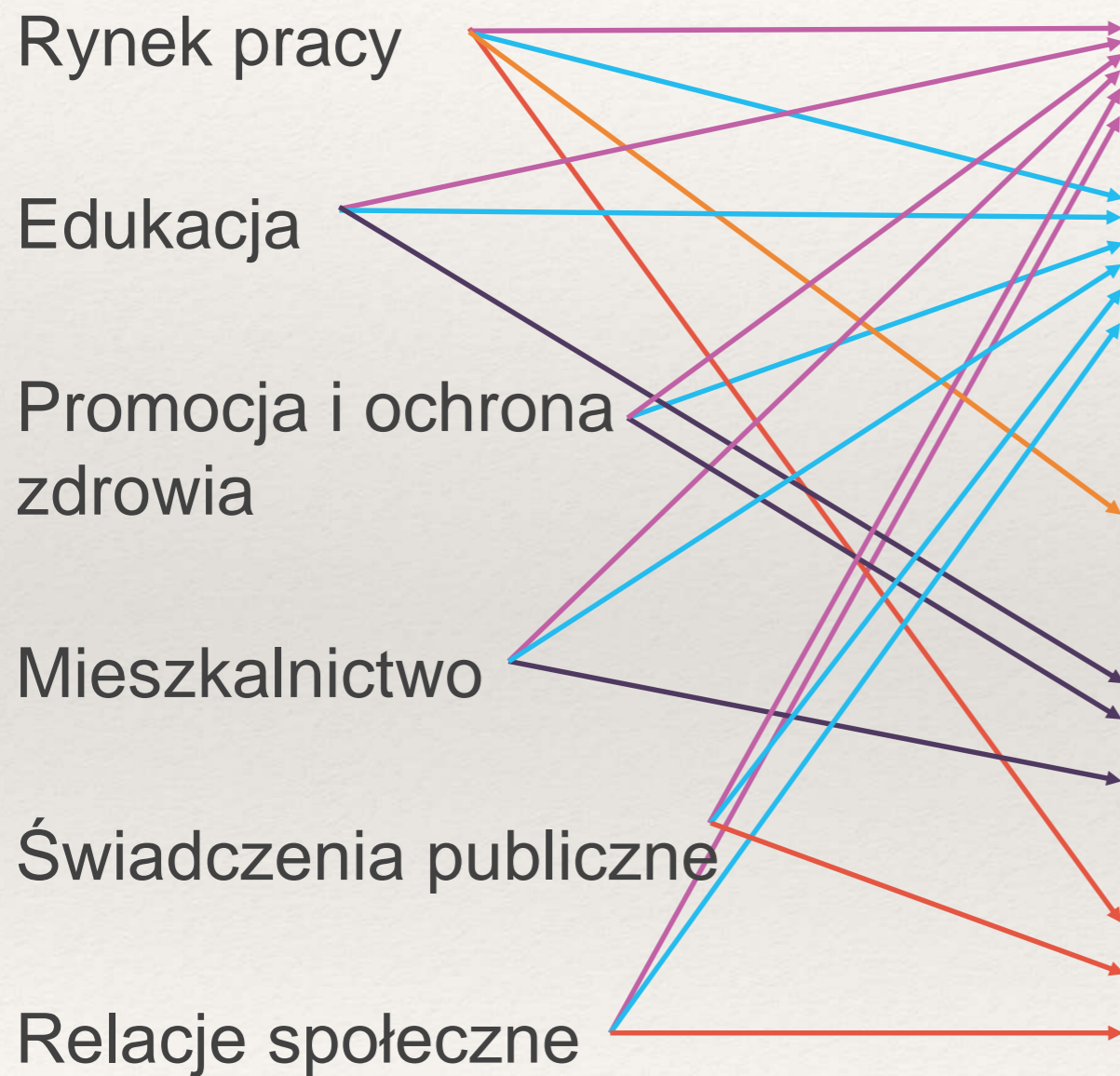
Wzmocnienie
integracji imigrantów
w województwie
małopolskim

1. Skuteczna
INFORMACJA

5. **WSPÓŁPRACA**
i integrująca
POLITYKA PUBLICZNA

Obszary tematyczne DIAGNOZY

Obszary tematyczne PROGRAMU

1. Skuteczna INFORMACJA

2. Wyższe KOMPETENCJE
językowe i międzykulturowe

3. Zagospodarowany POTENCJAŁ

4. WSPARCIE ułatwiające integrację

5. WSPÓŁPRACA i integrująca
POLITYKA PUBLICZNA

Schemat struktury Programu

Cel główny: Wzmocnienie integracji imigrantów w województwie małopolskim

Obszary tematyczne:

1. Skuteczna INFORMACJA

2. Wyższe KOMPETENCJE językowe i międzykulturowe

3. Zagospodarowany POTENCJAŁ

4. WSPARCIE ułatwiające integrację

5. WSPÓŁPRACA i integrująca POLITYKA PUBLICZNA

Cele szczegółowe:

CS 1.1
Zapewnienie kompleksowej i aktualnej informacji dla imigrantów

CS 1.2
Zwiększanie otwartości instytucji publicznych na imigrantów jako pełnoprawnych odbiorców ich usług

CS 2.1 Zwiększanie poziomu kompetencji językowych imigrantów oraz społeczeństwa przyjmującego

CS 2.2 Zwiększanie poziomu kompetencji międzykulturowych i dialogu międzykulturowego

CS 2.3 Ułatwianie procesu adaptacji imigrantów w nowym środowisku

CS 3.1 Poprawa dostępu migrantów do zatrudnienia odpowiadającego ich umiejętnościom i doświadczeniu, z uwzględnieniem potrzeb małopolskiego rynku pracy

CS 3.2 Ułatwianie imigrantom prowadzenia działalności gospodarczej

CS 4.1
Zapewnienie bezpiecznego, niedyskryminującego i wspierającego środowiska edukacyjnego

CS 4.2
Zwiększenie dostępu imigrantów do opieki zdrowotnej

CS 4.3 Ułatwienie imigrantom dostępu do rynku mieszkaniowego

CS 5.1
Wzmocnienie współpracy różnych środowisk zajmujących się tematyką migracji i integracji

CS 5.2
Usprawnienie procesu legalizacji pobytu i pracy

CS 5.3
Uwzględnianie w polityce publicznej zagadnień migracyjnych

Program *Małopolska otwarta*.

Co dalej?

Rola samorządu województwa

1. Bezpośrednia realizacja części zadań

oraz

2. ułatwianie realizacji opisanych w Programie działań

przez niezależne od samorządu województwa podmioty
poprzez:

- ✓ rozwijanie i tworzenie **narzędzi współpracy i koordynacji**;
- ✓ rozwijanie **regionalnego potencjału badawczego i zasobu wiedzy** w zakresie tematyki migracyjnej jako podstawy wszelkich działań podejmowanych w tym zakresie w regionie;
- ✓ **wsparcie w ramach dostępnych mechanizmów finansowych**, w szczególności środków z programów europejskich będących w dyspozycji samorządu województwa.

Działania samorządu województwa

„Żyj i pracuj w Małopolsce”

- 1) utworzenie Małopolskiego Centrum Integracji** (m.in. usługi doradcy międzykulturowego, warsztaty adaptacyjne, warsztaty z wielokulturowości, kursy języka polskiego, poradnictwo, tłumaczenia) (EFS+, FAMI)
- 2) aktywizacja społeczno-zawodowa imigrantów** (m.in. doradztwo zawodowe, szkolenia zawodowe, pomoc w procesie uznawania kwalifikacji, warsztaty z prowadzenia działalności gospodarczej, doradztwo biznesowe, dodatek na nowy start) (EFS+)
- 3) wsparcie cudzoziemców w procesie adaptacji w miejscu pracy** (poprzez działania kierowane do pracodawców, m.in. wsparcie procesu zatrudniania, refundacja kosztów zastępstwa za czas nauki języka polskiego, wsparcie kompetencyjne, mediacje międzykulturowe) (EFS+)
- 4) działania świadomościowe** budujące otwartą postawę społeczeństwa przyjmującego i wizerunek Małopolski jako regionu przyjaznego cudzoziemcom oraz **rozwinięcie sieci współpracy ukierunkowanej na wsparcie integracji imigrantów – Małopolskie Partnerstwo na rzecz Integracji Wielokulturowej** (EFS+, FAMI).

Działania samorządu województwa

Małopolskie Partnerstwo na rzecz Integracji Wielokulturowej

- ✓ wzmocnienie **wielopoziomowej, międzysektorowej współpracy i koordynacji** działań różnych podmiotów zajmujących się tematyką migracji i integracji
- ✓ zaangażowanie partnerów społecznych do zbudowania **trwałego ekosystemu wsparcia integracji imigrantów**
- ✓ **grupy fokusowe** – pozyskanie informacji o potrzebach zgłaszanych przez cudzoziemców, co pozwoli na bardziej skuteczne wsparcie (np. w ramach konkursów planowanych dla NGO).

Regionalny portal informacyjny *Małopolska otwarta*

- ✓ **platforma internetowa dla cudzoziemców z podstawowymi informacjami** o różnych aspektach życia w Polsce i w Małopolsce (m.in. dostęp do rynku pracy, dostęp do mieszkań, kwestie związane z ochroną zdrowia, edukacją, świadczeniami społecznymi itp.)
- ✓ **konieczna szeroka współpraca** w opracowywaniu i aktualizowaniu treści

Wsparcie z funduszy UE

- ✓ **Fundusz Azylu Migracji i Integracji 2021-2027 (FAMI)**

- ❖ Cel szczegółowy 2. **Legalna migracja i integracja**

- Program Krajowy Funduszu Azylu Migracji i Integracji na lata 2021-2027

- ✓ **Europejski Fundusz Społeczny (EFS+)**

- ❖ Cel szczegółowy (i): **Wspieranie integracji społeczno-gospodarczej obywateli państw trzecich, w tym migrantów**

- Program Fundusze Europejskie dla Rozwoju Społecznego 2021-2027 (**FERS**)

- Program regionalny Fundusze Europejskie dla Małopolski 2021-2027 (**FEM**)

Wsparcie z funduszy UE

Fundusze Europejskie dla Małopolski 2021-2027 – projekty wspierające integrację społeczno-kulturową obywateli państw trzecich (EFS+)

Tryb konkurencyjny – nabór ogłaszany przez Małopolskie Centrum Przedsiębiorczości (planowany termin naboru – **kwiecień 2024**)

Beneficjenci: **wszyscy z wyjątkiem osób fizycznych** – **dostęp imigrantów do wsparcia z EFS+ na takich samych prawach, jak dla obywateli polskich**

Alokacja UE: **2,5 mln euro**

Przykładowe typy projektów:

- ✓ warsztaty wspierające **podnoszenie znajomości języka polskiego**, różnego rodzaju aktywności kulturalne, rekreacyjne, spotkania itp.;
- ✓ działania **kształtujące w społeczeństwie postawę otwartości**, ukierunkowane na integrację społeczną (np. przybliżanie regionu, kultury, kuchni, obyczajów i tradycji polskich dla cudzoziemców oraz działania poznawcze dla Małopolan ukierunkowane na poznanie danej społeczności obywateli państw trzecich);
- ✓ działania mające na celu **wsparcie instytucji publicznych w relacjach** z obywatelami państwa trzecich, np. w zakresie komunikacji międzykulturowej.

Co dalej?

Przyjęcie Programu to **pierwszy krok** w procesie zarządzania integracją imigrantów w regionie.

Zapraszamy do realizacji Programu.

2026 – pierwsza jakościowa ocena stopnia realizacji i aktualności Programu (m.in. warsztaty z udziałem kluczowych interesariuszy zaangażowanych w realizację Programu)

www.malopolska.pl/malopolska-otwarta

